

Олег ГУЦУЛЯК

ПОВСТАННЯ СКИФІВ

ODIN & KNIGHT OF
THE SWORD

ALTES 198

ОЛЕГ ГУЦУЛЯК

ПОВСТАННЯ СКІФІВ
вірші

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК, 2002

ББК 84 (4Укр)6

Г 97

**Гуцуляк О. Б. Повстання скіфів: Вірші. –
Івано-Франківськ: Гостинець, 2002. – 40 с.**

Нова книжка Олега Гуцуляка, українського поета-«дев'ятдесятника», продовжує знайомити читача з непересічним світом інтимної лірики та філософсько-культурологічного пафосу.

ISBN 966-95321-6-6

© Гуцуляк О.Б., 2002

© В-во «Гостинець», 2002

Так, це осінь...

Фр. Ніцше 5

Не Кафка, не Кравчук, не Фарадей.
Лиш тихий сумнів. Осінь, осінь, осінь...
Нормальний урбанізм, з десяток кросів.
На свято з чаркою – повільний марш ідей.

Це – світ... Це наш. Останній Колізей.
На ньому шлях – до левів і до раю.
Люби – невірну. Там, за небокраєм, –
Сілезький Ангел, Мандельштам, Мойсей.

□□□

- Що світ? – Журба. Лиш посвист злого вітру.
- 6 Долає всіх – траву, дуби, моря...
І тільки в Книзі – поміж плетив літер
Ще Дух Святий володар... Я – не я,
Або – або, піти чи відіспатись?
Старезна світом шкандиба проблема...
Але щоранку в танці тіл мулаток
Встає для щастя сонце в діадемах.

□□□

Без коханої і без весни.

Все – без поспіху. Все – без сміху.

Снів так сто буде ще... Без вини.

І без милих для серця ігор.

7

□□□

За обрієм – молитва. Тут – зима.

Життя неспішне в простоті буденній.

Лиш каркнув ворон (завше неврастенік),

Нам нагадавши: «Тут ви – зокрема!»

□ □ □

8 Повернення зі сну і забуття
Приносить втіху. Чи надовго?
Німа петля, державний стяг,
Гранчак – все ті ж. У вухах – довбиш.

Все повертається? Цейтнот.
Кумедний кіт, брат дневі, сірий.
Мене не любиш? Ніч – пустот
Володарка у серці. Віриш.

ПОЕТЕСІ-ВЕРЛІБРИСЦІ

На перехресті вічності й вівторка
Ліна Костенко

9

Все, кажеш, заримовано? Авжеж,
«думкам просторо, а словам затісно».
Не має Дух Святий, на правду, меж.
Та все ж від двох обмежень
в душах – іскра!..

□□□

10

Не втішайся над рядком, Поете!
Не чванися й не кажи: «Це – я!»
Що тобі до Гегеля естетик?
Був – помер. І книжку їсть хробак.

Це брехня, що не горить рукопис.
Та ще й як! (Згадай Олександрію).
І майбутнє Неба Книгу в попіл
Перетворить в битві з Древнім Змієм.

□□□

Ще слів нема...

Ліна Костенко

11

Ніч розчиняє слово. День –
Його каталізатор.
Блукає предок (без пісень) –
Німий homo viator.
Серед буття, в четвертий крок
В свідомості щось зблисне...
І – знов п'ятьма, в душі – звірок
Лякливий, беззахисний.

*Поетів ніколи не був мільйон...
Ліна Костенко*

Поетів не мільйони, а мільярди.
І кожен крок – священний на землі.
Під небом всі ми ходимо. Чи марно,
Не просто ж так молитва – душам лік?
Не просто в цьому світі все? Та ні,
Вся неповторність – в дим в Еклезіасті.
Загине світ, минуть трильйони днів,
Розтане в небі тінь арійських свастик.
А чи буддиських?.. Перше слово – «ма».
«Я маю», – тобто. Сперш з'явився власник.
А до «Я є» ще кроків – сила, тьма,
Блукання, мов з пітьми Єгипту, насліп.

Усе святе, усе неповториме...

Ліна Костенко 13

Відродження до слова – таїна.

«Я вас кохаю», – сокровенний Логос.

Свята Софія, Хрест Андрія – знак

Русі, де перекинуте все. В когось

«зломали меч», «розтрощена волторна»...

Лиш дядько Лев – мудрець поганський –

спить.

І Лукаш з Мавкою, як завше, неповторні.

І неповторна та ж сама блакить.

*Душа твоя з моєю
заручена давно...*

Адам Міцкевич, «До Лаури»

Моя Лауро, смутку мій і болю!
Я кожен вечір все молюсь до Бога,
Щоб була в нас завжди одна дорога:
Прочанин – я, ти ж – сонце в небі. Долю
Не вибирають. Хай собі. Ми – є!
Нас вічний Дух введе в любов і храм,
Де розпачу смертей, дрібних буденних драм
Не буде. Тільки – Ти, і зірка, й Віфлієм...

ОКСАНІ С-ЦЬ

Так ніч. Так сон. Усміхнене буття.
Серпнева повинь. Ніжність губ. Троянди.
Орфей і Еввідіка. Сходи. Данте
Без Беатріче. Ангел. Крила. Стяг.

15

Німа печать. У роздумах плин Лети.
Човен Харона. Мідяки в руці.
Між пальцями – у течію. Зайці
(ті, не врятовані) влаштувують бешкети,

розраджують, втішають: «Геть печаль,
любили ви, хоч не любили вас!..»
Жене на небо звірів Волонас,
На пашу в рай, де літній запах мальв.

16

Ми знову без Еспанії. Adieu!
Рушаймо, Золотого полку діти!
Ми ж так усі хотіли світ любити,
А нас чекає герцю простір дюн,

Пустелі, океану, гір... А може,
В законах біосу є виняток для нас?
Та б'є у бубон невмолимо час,
І тільки в небо нам зітхати: «Боже!»

ОКСАНІ ЗАБУЖКО

(на презентації АУП)

Життя. Поезія. Язичник. Холоднеча.
Гріховна сила розуму. Музей
Фігур самотніх і скляних дверей
Із фотоелементами. І глечик.
Старий, з Мезоамерики. Його
Ще Одиссей привіз у дар циклопу,
Де навіть в снах не бачили Європу
Верхи на Бико-Зевсі, а «Арго»
У протилежний бік помандрувало...

17

Ловися, рибко, у тенета світу.

Тут на арені маршами Капітул

На Картагену клануться

Прикарпатський університет

Ім. Василя Стефаника

ІМЕНЕМ БІБЛІОТЕКА

Рушають дні провінції. А Місто?
В пожежі віртуальній. І Нерон
Узяв собі ім'я «ілюзіон»
І молоде вино запік у тісто.

НАТАЛІ С-ЦЬ

Ця любов – через мільйони літ,
Крізь період Крейдяний і бронзи,
Знищуючи посмішку у бонзи
Профанічних кланів і боліт
Маргінальних кресів... Очі – повні.
Вповні Місяць. Круглиться живіт.
І танок в надії Афродіт
Над проваллям вічності ти сповниш...

□□□

20

Я – скіф. Я – звір. Я – воїн Аргімпаси[□].

Син Дия Ночі. Внук – Змії-на-пів.

Я – крок богів арійських свинопасів,

Канчук рабам і тятиви я – спів.

Я – дух, я – цар, я – лицар Бористену.

Німого переляку ворогів.

Причина – я. Вступив, мов у стремено,

В історію. І в ярий бою гнів.

[□] Аргімпаса – скіфська богиня-войовниця, аналог Артеміди.

Я – муж, я – жах, я – жрець вогню на сході.

Дорога в Герри^{□□} і легенда ер.

21

Я – сон забутих внуками мелодій.

Курган – мій сторож, мов Троян – Цербер.

□□ Герри – священна земля поховань
скіфських володарів.

22

На сході – Сварга. Зорі і вогонь –
На заході. Боги – ще бенкетують.
І свято щастя чотирьох долонь
Триває ще. І кінь забув про зброю.

Ще наша ніч. І нашим буде день.
І нашим вік назвуть ім'ям, Наталю!..
На пашу вийшов Золотий Олень,
Шукає грек-мудрець свою сандалю...

СТЕПАНОВІ ПРОЦЮКУ

Поезія зростає в порожнечі –
Чимдалі в обшир, де сумує птаство,
Фантазії й кларнети. Сич-схоластик
Навчає менестрелів, вбивця-вечір
Самотнім псом простерся у дворі,
І річище сухе ховає тінь,
Що кинула у душі поколінь
Поеза романтизму. На зорі
Рівненьких верб Шевченкових та яблук
Химерно крутять реверанси дню,
І смаженину чує дідчий нюх,
І в небі ще не видно дирижаблів.
Ведичний спів, скуйовджені знамена.

Удари в бубон животять у лігво,
І Кайзерлінг дав світові епіграф,
І зрушила фльотилії Єлена
У строфи епосу. І світ не мав би шарму
Без чар її і яблука розбрату
(надкушене вкраїнцем). Герострату
наснився вже в Аїді білий мармур
у маєві пожежі, слави. Ніч
рудиментарні ніжить сподівання
і скіф із луком десь на Березані
До предків – звірів молиться облич.

Химери осені. Мотузка і вузли.
Мов інка стародавній на осонні,
Рахую, в'яжу, лік веду. І лик
Нового Бога. І віки бездонні
Над Андами, над антами, над світом.
У хмарах – птаство. У дощах – краса.
Солодка кава, крем зі свіжим мітом.
З вершками (хто як любить). І згаса.
Є в Морі-Окіяні днів Світило.
На лови вийшов, позіхнув хижак.
І загнаний олень упав безсило,
І Зодіак над требищем заляк.

НА ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ НАТАЛІ С-ЦЬ

Магія чорна троянд у букеті – тобі.

26 Оксамитовий вечір, ревнивець, потрапив у
пастку,

Подиху п'яну губи сповідують казку,
Золотом присмерку свічка зорить ворожбі.
Осінь як осінь... Ти – не така, як завжди.
Дике ненавчене в небо нявчить кошения.
Порух долоні грайливий, і мов навмання,
Стер на піску останніх освідчень сліди.

Тільки Ти кожен вечір. Ти.
Слід лиш сонцю піти на спочинок,
Образ Твій постає з темноти,
Осяває химерно будинок.
Мов свіча у долонях горить,
Обпікаючи пальці і серце,
Посміх Твій на вустах. Кожну мить
Ми є ті, хто упали у герці,
Визволяючи Панну... Дракон
Переміг, але знову і знову
Налаштовує лук Купідон –
І у лицаря в грудях любов'ю
Розквітає троянда. Тобі
Піднесе принц її в порятунок
У Ста Снів Полум'яній Добі
За цнотливий і вдячний цілунок.

28

Втікати в рай на яблука та вишні,
Троянди, чорнобривці, васильки.
На білі лілії в ставках. Звивати в пишні
Тисячоліть букетики роки.
Втікати в рай. У Літо, сонце, ранок.
У ластівок небесні віражі.
У спів щасливий визволених бранок,
Аж до святих купальських ворожінь.
Втікати в рай. Втікати знов до Тебе.
Крізь сумніви, обмови і громи.
Де дзвін скликає душі на молебень
І срібло ночі вимито слізьми.

Як фенікс золотий з коштовністю у дзьобі,
У райський сад потрапити раптово
З Молочними джерелами. Тут овоч
Небесний зріє, а пустеля Гобі
Цнотливо береже шляхи, як діва.
Праворуч – щастя. На десерт – нектар.
Розлито в келихи (Тут – інший календар).
А розмарин, троянда чайна – зліва.
Чарівні пахощі, духмяні пелюстки,
Вологі лілії, гірлянди і прикраси,
А на альтанках – лози-ловеласи,
Зустрічні та втікаючі стежки
Думок і мрій, пісень і медитацій,
Молитв, обітниць, сліз, подяк і снів.

І втеча в небо милих серцю брів,
Орлиним летом. Дичину на таці
З очима сарни піднесе служниця,
Вина подасть утіхами вустам,
Введе руками, пестячи, в іслам,
І стан напружить, вигне,

МОВ ВОВЧИЦЯ.

Пегасик з'їв лавровий мій вінок.
І муза з іншим утекла до шлюбу.
Дупло трухляве виїв час? Чи дубу
Еллади Степової – на станок
Перетворитись в шафу гарнітурну
В помешканні «нового українця»?
Чи на тахту (стояти навколінця
І тішити жону його безжурну,
Що розпашіла вправами любові,
Віками накопиченими в генах)?
Удар під корінь – плаче Ойкумена:
Земля і Кров, та ідол у діброві...

PERINEUM VITAE

32

Край світу, мов птах марабу,
Мов бук у сосновому лісі,
Мов вечір тубільної пісні,
Блукаю між диско й табу,
Між долями вуст і танців,
Між димом і снами вин,
Вечірок, дівчат, роковин,
Між парами щирих коханців,
Між вдатних поетів і муз,
Між ангелів і пілігримів,
Між масок, персон і гримів,
Між риб і прозорих медуз
у морі марнот. Я шукаю
Твій посміх, Наталю, твій сум
І погляд, неначе у пум
Священних лісів Парагваю.

...Ось, Наталю, чому в хмарах сонце сумне,
ось навіщо згортається небо!

(Так і вітер нехворі століття жене,
так і дзвони скликають молебень).

...Ось, Наталю, куди погляд твій і рука
застигає із джокером ночі!

(То примара, повір, то шумить осока,
то хвостом миша трави толочить).

...Ось, Наталю, які ти чекаєш слова
і кого – Казанову, Жофрея.

(Власник башти Ста Снів тихим

поступом льва

підкрадеться і зробить своєю...).

ГОСТИНЕЦЬ

34

Під зодіаком див і чар
Палали ватрища Купали –
Ночей і любощів владар
Замандрував у древній Галич.

Під зодіаком див і чар
В гаях молилися невісти,
Благали предків від почвар
Уберегти любов – первісток...

Під зодіаком див і чар
Сторожа пильнувала Густань,
І гнав табун в степи мадяр,
І місяць заглядав у люстро...

Під зодіаком див і чар
Приносили богам у жертву
Чужинців, і алан-скотар
Не сподівався на безсмертя...

35

Під зодіаком див і чар
Над Руссю підіймавсь провісник,
А в келії чернець-книгар
Навчав малечу акафістів.

ІВАННІ М-ТА

36

Безперечно, у тобі щось є, — не відоме
нікому.

Не беру до уваги вроду арійських степів.
Не згадаю, що ти з'являлася маєвом снів
Довго-довго мені. Не згадаю... Поставлю
лиш кому

І три крапки... Слова — то лиш знаки,
а суще — у тому,
Що не буде ніколи (ніколи, кохана!)
на «пів-».

Тільки — в цілому (вічності? Богові?). Днів
Нам налічено разом зустріти багато, утому

Забуваючи. Сонцю молитись, котромусь
Не з язичеських ідолів треба складати до ніг, **37**
І до вух та очей, та смакуючи каву... Дурні
Забуваючи мрії вчорашні буднів огрому.

ЗМІСТ

«Не Кафка, не Кравчук, не Фарадей...» ..	5
«Що світ? – Журба...» ..	6
«Без коханої і без весни...» ..	7
«За обрієм – молитва...» ..	7
«Повернення зі сну і забуття...» ..	8
ПОЕТЕСИ-ВЕРЛІБРИСЦІ ..	9
«Не втішайся над рядком, Поете!..» ..	10
«Ніч розчиняє слово...» ..	11
«Поетів не мільйони...» ..	12
INS BLAU ..	13
«Моя Лауро...» ..	14
ОКСАНІ С-ць ..	15
«Ми знову без Іспанії...» ..	16
ОКСАНІ ЗАБУЖКО	
(на презентації АУП) ..	17

НАТАЛІ С-ць	19
«Я – скіф. Я – звір...»	20
«На сході – Сварга...»	22
СТЕПАНОВІ ПРОЦЮКУ	23
«Химери осені...»	25
НА ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ	
НАТАЛІ С-ць	26
«Тільки Ти кожен вечір...»	27
«Втікати в рай...»	28
«Як фенікс золотий...»	29
«Пегасик з'їв лавровий мій вінок...»	31
PERINEUM VITAE	32
«Ось, Наталю...»	33
ГОСТИНЕЦЬ	34
ІВАННІ М-та	36

Літературно-художнє видання

ОЛЕГ БОРИСОВИЧ ГУЦУЛЯК

ПОВСТАННЯ СКІФІВ

Вірші

ISBN 966-95321-6-6

Відповідальний за видання І. Я. Третяк

Підписано до друку 25.07.2002.

Умов. друк. арк. 1. Тираж 500.

Видавництво «Гостинець»,

76010, Івано-Франківськ,

вул. Короля Данила, 14^Б/45,

тел. (03422)46801, 45182